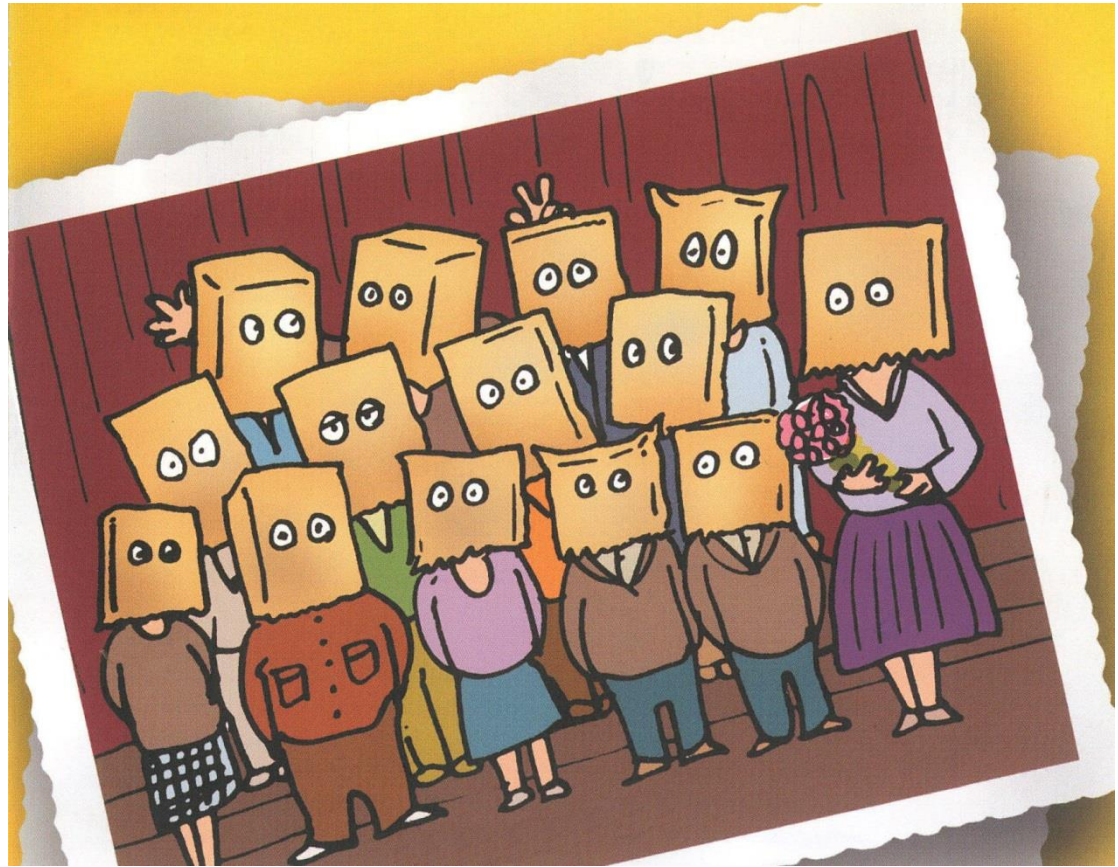


Klauskite leidimo – išvenkite problemų!¹



Fotografavimo ir nuotraukų viešinimo taisyklės gali būti sudėtingos ir kartais sunkiai suprantamos, o suaugusieji ir vaikai gali jas pažeisti visai to nežinodami. Tėvai turėtų paaiškinti ir išmokyti vaikus gerbti kitų žmonių teises, taip pat ir teisę leisti ar neleisti juos fotografuoti bei viešinti nuotraukas. Tėvai taip pat turėtų gerbti šias savo vaikų teises – paklausti leidimo prieš publikuodami savo vaikų nuotraukas internete.

Tėvai dažnai viešina erotinio pobūdžio (pavyzdžiui, linksmų maudynių) savo vaikų nuotraukas. Gerai pagalvokite prieš viešindami internete savo nuogų ar apsirengusių netinkamais drabužiais vaikų nuotraukas – gal ši apranga netinkama tokio amžiaus vaikams? Kai nuotrauka atrodo miela ir linksmą jums ar jūsų draugams, ji taip pat gali patekti į priekabiautojų ar seksualinių sutrikimų turinčių žmonių akiratį, kurie, pamatę nuotraukas, gali netgi susirasti jūsų vaikus realybėje.

Civilinio kodekso 2.22 straipsnio 1 dalis nurodo, kad fizinio asmens nuotrauka (jos dalis), portretas ar kitoks atvaizdas gali būti atgaminami, parduodami, demonstruojami, spausdinami, taip pat asmuo gali būti fotografuojamas, filmuojamas tik jo sutikimu.

Asmens sutikimo nereikia, jeigu šie veiksmai yra susiję su visuomenine asmens veikla, jo tarnybine padėtimi, teisėsaugos institucijų reikalavimu arba jeigu fotografuojama, filmuojama viešoje



RYSIŲ
REGULIAVIMO
TARNYBA



vietoje. Tačiau asmens nuotraukos (jos dalies), padarytos šiais atvejais, negalima demonstruoti, atgaminti ir parduoti, jeigu tai pažemintų asmens garbę, orumą ar dalykinę reputaciją (CK 2.22 straipsnio 2 dalis).

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad net ir viešoje vietoje esantis asmuo turi teisę išreikšti savo nenorą būti fotografuojamas ir jo valia turi būti gerbiama, nes ir būdamas viešoje vietoje jis nepraranda savo privatumo.

Asmens teisė į atvaizdą yra pažeidžiama, kai be jo sutikimo padarytoje, platinamoje nuotraukoje, vaizdo medžiagoje vaizduojamas asmuo yra identifikuojamas, t. y. atpažįstamas.

Visuomenės informavimo įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 5 punktą nustato, kad, siekiant nepažeisti asmens teisių, apsaugoti jo garbę ir orumą, renkant ir viešai skelbiant informaciją, draudžiama filmuoti, fotografuoti vaiką ar daryti jo garso ir vaizdo įrašus be nors vieno iš tėvų, globėjų ar rūpintojų ir paties vaiko sutikimo. Tik pats asmuo, o jei jis yra nepilnametis – tai jo tėvai (įtėviai, globėjai) gali spręsti dėl sutikimo naudoti asmens atvaizdą.

Sprendžiant klausimą dėl vaikų atvaizdo panaudojimo, būtina gauti vaiko ir jo įstatyminio atstovo sutikimą. Praktikoje gali būti sunku įgyvendinti šį reikalavimą (gauti vaiko sutikimą dėl fotografavimo ir sutikimą dėl nuotraukos panaudojimo, nors ir fotografuota viešoje vietoje), ypač tuomet, kai nuotraukoje yra pavaizduoti keli asmenys.

Autorinės teisės

Autorinės teisės – tai specifinės kūrinio autoriaus teisės, leisti arba uždrausti naudoti jo kūrinius ir gauti už tai atlygį. Autorių teisės atsiranda nuo kūrinio sukūrimo momento ir jokia registracija nėra privaloma.

Fotografuoti pastatus ir skulptūras galima, jei jie stovi viešoje vietoje. Tačiau tik tuo atveju, jei jie nėra pagrindinis kompozicijos objektas ir jei nesiekiami turtinės naudos. Kitu atveju reikėtų gauti pastato ar skulptūros autoriaus leidimą. Fotografuoti fizinio asmens valdoje be to asmens sutikimo negalima. Ši taisyklė galioja, nesvarbu, ar pats asmuo yra namuose, ar ne. Fotografuoti muziejuose, koncertuose, sporto renginiuose galima, bet tam reikia organizatorių sutikimo.

Jei internete pavišinate netinkamo turinio nuotrauką:

- ištrinkite ją, bet nepamirškite, kad ji jau pasklidusi interneto platybėse,
- jei kažkas pavišino jūsų nuotrauką, paaiškinkite nuotraukos autoriui, kad jūs turite teisę uždrausti viešinti šią nuotrauką ir paprašykite ją pašalinti,
- jei autorius atsisako pašalinti nuotrauką, kreipkitės į svetainės, kurioje pavišinta nuotrauka, administratorių ir praneškite, kad pavišinta nuotrauka pažeidžia jūsų ar jūsų vaiko teises,
- pagalbos taip pat galite kreiptis svetainėse www.draugiskasinternetas.lt, <http://www.langasiateiti.lt>, <http://www.vaikulinija.lt>, <http://www.rrt.lt>

¹ Idėja ir paveikslėlis: Tiger Leap Foundation

<http://www.tiigrihype.ee/en/tiger-leap-foundation>
<http://www.targaltinternetis.ee/>



RYŠIŲ
REGULIAVIMO
TARNYBA

